

Nieuwsbrief Agenda Vitaal Platteland

Nr. 7, juni 2018

Bevat nieuws vanuit de ambtelijke voorbereiding van de Agenda Vitaal Platteland voor alle hierbij betrokkenen en geïnteresseerden.

Staten bespreken derde Agenda Vitaal Platteland

De Gelderse Staten hebben, in de commissie RLW, de derde Agenda Vitaal Platteland besproken. Gedeputeerde Staten (GS) van Gelderland stellen daarin voor de aanpak te wijzigen. Naast het financieel bijdragen aan projecten, die bijdragen aan zowel een duurzame landbouw als een economische en leefbaar platteland, wil het college ook de organisatiekracht op het platteland versterken.

Het college van Gedeputeerde Staten wil de Agenda Vitaal Platteland ook qua focus doorontwikkelen. Die focus komt wat GS te liggen op vier inhoudelijke thema's in plaats van voorheen zeven. De nieuwe thema's zijn: 1. Veehouderij en gezondheid; 2. Klimaat en energietransitie; 3. Natuurinclusieve landbouw en 4. Sterke en verbonden sector. Met deze thema's sluit de Agenda beter aan bij de Kadernota Omgevingsvisie, het interbestuurlijk programma van Rijk, IPO, VNG en UvW én op het nog op te stellen Klimaat- en Energieakkoord. Daarnaast stelt GS een andere uitvoeringsstrategie voor:

niet alleen subsidiëring van projecten maar ook versterken van organisatiekracht in het veld en bekostigen van onderzoek. Ook wil GS de reeds bestaande Adviescommissie voor het plattelandsontwikkelingsprogramma 2014-2020 (POP3) betrekken bij de Agenda Vitaal Platteland.

In de Statencommissie is deze inhoud welwillend ontvangen. Gedeputeerde Jan Jacob van Dijk kreeg naast instemming ook veel vragen. Het was zijn laatste commissievergadering omdat hij inmiddels een andere baan heeft. De fracties steunden de beweging naar een duurzame landbouw. Voor sommigen betekent dat: minder vee. Die koers zet de Agenda Vitaal Platteland echter niet in.

VAB's

Enkele fracties misten een stevige aanpak van de problemen rond vrijkomende agrarische bebouwing, de zogenaamde VAB's-aanpak. Er zijn op dat gebied nog weinig initiatieven binnengekomen waarmee het probleem kan worden opgelost. Wel worden daartoe pogingen gedaan, zoals met een prijsvraag en een verkenning naar een ontwikkelbedrijf. En er ligt het plan

om de subsidieregeling innovatieve concepten 2018 te focussen op VAB's.

Regiotoer

Om te zorgen dat alle regio's goed betrokken worden bij activiteiten die bijdrage aan een vitaal platteland, organiseert de provincie een regiotoer. Regiobesturen en de besturen van de landbouworganisatie LTO Noord krijgen het verzoek of ambtenaren de Agenda mogen toelichten. Andere organisaties die belangstelling hebben voor de regiotoer kunnen zich melden bij Leo Blanken (l.blanken@gelderland.nl). De verwachting is dat deze regiotoer leidt tot nieuwe initiatieven uit alle regio's.

Nieuwe voorstellen in de Voorjaarsnota

In de Voorjaarsnota stellen GS voor aan de Staten om uit het budget voor de Agenda Vitaal Platteland nieuwe voorstellen te honoreren. De Staten besluiten hier op 4 juli a.s. over.

Natuurinclusieve landbouw

Voorstel is 6 ton beschikbaar te stellen voor natuurinclusieve landbouw. Daarmee een subsidieregeling opgesteld. Doel van die subsidieregeling is het vergroten van de kennis bij de boeren over methoden van natuurinclusieve landbouw en het toepassen hiervan in de praktijk. Deze regeling richt zich op *groepen* van landbouwers die hierbij samenwerken. De inzet is deze regeling begin juli vast te stellen en te publiceren.

Via deze regeling wordt subsidie verstrekt aan intermediairen met kennis over natuurinclusieve landbouw. Zij maken met partijen uit het veld afspraken over het opzetten van Kennisnetwerken Natuurinclusieve Landbouw oftewel Living Labs.

Onderzoek

Daarnaast wordt voorgesteld om een **budget voor onderzoek**. Hieruit worden onder meer de vervolgonderzoeken veehouderij en omwonenden gefinancierd.

Geitenhouderijen

Uit de eerste berichten uit die vervolgonderzoeken VGO blijkt overigens, dat het gevonden verband tussen geitenhouderijen en longontsteking ook in de jaren 2013-2016 zich voor doet. Dit onderzoek moet nog gepubliceerd worden. Er start een groot en kostbaar onderzoek naar de oorzaken van de longontstekingen. Het ministerie heeft ons gevraagd mee te financieren.

Ondernemersbegeleiding

Dan zijn er voorstellen voor twee **projecten voor ondernemersbegeleiding**. Vorig jaar hebben de Staten deze twee initiatieven via een met algemene stemmen aangenomen amendement uit de Agenda Vitaal Platteland gehaald. Toch komt het college nu met een nieuw voorstel. Naar aanleiding van de technische briefing over dit onderwerp met de commissie op 11 oktober 2017 zijn de voorstellen aangepast. De eerste verkennende gesprekken aan de keukentafel worden nu geheel door de gemeenten betaald. Uit die gesprekken blijkt hoe de ondernemer zijn toekomst ziet. In de praktijk wil een deel van de ondernemers wel verder gaan met de ontwikkeling van het bedrijf. De aan de provincie gevraagde steun voor ondernemersbegeleiding richt zich op het verder vormgeven van hun ondernemerschap in het kader van het waarborgen en verbeteren van de leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit. De voorstellen aan de

Staten richten zich op het financieel ondersteunen van onafhankelijke intermediairen. Zij ondersteunen ondernemers met kennis over enerzijds de agrarische bedrijfsvoering met huidige businessmodellen, en anderzijds over alternatieve mogelijkheden voor inkomen, grond, en gebouwen. De bedoeling is dat ondernemers geholpen worden activiteiten te verrichten die bijdragen aan een vitaler platteland, zoals beschreven in de Agenda Vitaal Platteland. Het subsidiëren van doorgroei naar 'turbolandbouw' is niet de bedoeling.

NB. In de Statencommissie van 13 juni zijn door D66 vragen gesteld over deze projecten, er zal nog nadere toelichting worden verstrekt.

Nieuwe gedeputeerde Peter Drenth

Peter Drenth is sinds 30 mei 2018 namens het CDA gedeputeerde bij de provincie Gelderland. Hij is verantwoordelijk voor vitaal platteland (natuur, landbouw), economie (herinneringstoerisme), energietransitie, breedband en bestuur Interprovinciaal Overleg.

Voor hij gedeputeerde werd, was hij tussen 2006 tot 2018 wethouder in de gemeente Doetinchem en van 2002 tot 2006 wethouder in de gemeente Zeewolde. Peter Drenth heeft Sociale Geografie gestudeerd en woont in Doetinchem.

Overleg met het Rijk

Namens het college van GS voert gedeputeerde Drenth, samen met andere provincies en gemeenten, overleg met het rijk over een aantal belangrijke dossiers.

Fijnstofreductie

In de reductie van fijnstof pakt het Rijk nu de grootste knelpunten aan via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Maar samen met de gemeenten pleiten de provincies ook voor aanpak van alle stallen, dus ook de bestaande, via een APK. In het overleg heeft de staatssecretaris van IenW toegezegd initiatief te nemen om de APK-aanpak nader te bekijken. Idee is om met een Algemene Periodieke Keuring (APK) voor bestaande stallen de veehouders te verplichten de best beschikbare technieken (BBT) toe te passen en zo de emissies van belastende stoffen continu verder te reduceren. Belangrijk is dat de emissie-reducerende maatregelen haalbaar en betaalbaar moeten zijn en dat rekening wordt gehouden met de economische afschrijving en de leeftijd van de stallen.

Luchtwassers

Daarnaast wordt er overlegd over de kwestie van de combiluchtwassers, die niet goed werken wat betekent dat ze veel minder geur reduceren dan eerder was vastgesteld. Provincies en gemeenten staan op het standpunt dat dit een probleem is van het Rijk. Tegelijkertijd komen er voor deze combiwassers nieuwe normen aan. De Staatssecretaris wil een commissie instellen, die zich onder meer gaat buigen over de bestaande gevallen en mogelijke knelpunten, zoals extra investeringen, die naar aanleiding van de aangepaste normen nodig zijn.

Warme sanering varkenshouderij

Verder is er overleg over de warme saneringsregeling voor de varkenshouderij. Deze regeling, waarvoor het Rijk maar liefst € 200 mln beschikbaar heeft gesteld, richt zich vooral op het uit de markt nemen van varkensrechten

van bedrijven die teveel geuroverlast opleveren voor de omwonenden. De provincies en gemeenten pleiten voor regionaal maatwerk met een bredere benadering dan slechts alleen geur. Daarnaast komt er geld voor innovaties, die vooral gericht zijn op het reduceren van geuroverlast. Provincies hebben er steeds om gevraagd dat een deel van dat innovatiegeld ook voor de sectoren pluimvee en geitenhouderij beschikbaar komt. Dat lijkt te gaan lukken.

Het Rijk vraagt de decentrale overheden om mee te financieren met extra geld en aanvullend beleid. Gelderland kan en wil dit niet bij voorbaat doen; wat betreft flankerend beleid zien we veel meer in maatwerk per geval, waarbij meer aspecten dan alleen de beëindiging van de varkenshouderij worden betrokken.

Projecten in uitvoering

De volgende projecten zijn momenteel in uitvoering (meer informatie over de projecten is te vinden op onze website www.gelderland.nl):

Veehouderij en gezondheid

- Uitvoering Manifest Gezonde Leefomgeving, Praktijkcentrum voor Emissiereductie in de Veehouderij (PEV)
- Kennisplatform Gezondheid en Veehouderij
- Geïntegreerde bestrijding van bloedluis.

Voedselbenadering

- Professionalisering van vier voedselcoöperaties
- Gelders Kennisnetwerk Voedsel
- Bevorderen sojateelt in Gelderland

Natuurinclusieve landbouw

- Natuurinclusief landbouwsysteem en verdienmodel voor pachters op landgoederen
- Uitrol Vruchtbare Kringloop naar Veluwe/Vallei en Rivierenland (voorbereidend project)
- Natuurinclusieve landbouw, pilot Hengelo 't Klooster
- Agrobiodiversiteit met zeldzame huisdierassen
- Natuurinclusieve landgoederen

Vrijkomende agrarische bebouwing en andere economische dragers

- VAB loket in de regio FoodValley;
- Opzetten ontwikkelnetwerk rond VAB's in de Rivierendelta (subsidie nog niet aangevraagd)

Mestverwerking en -verwaarding

- Initiatief kunstmestvrije Achterhoek (programmacoördinatie, mestvervaardingsinitiatief Groot Zevert BV te Beltrum, mestvervaardingsinitiatief Greenferm BV te Apeldoorn, mestvervaardingsinitiatief coöperatie Agrogas te Varsseveld,
- Stichting Nederlands Centrum Mestverwaarding en -afzet.

Verbinden boer - burger

- Nieuwe streken voor Boert Bewust.

BOERT BEWUST®

Waarom moeten initiatieven voldoen voor de Agenda Vitaal Platteland?

Gelderland werkt aan een duurzame landbouw, die bijdraagt aan een economisch gezond en leefbaar platteland. Voor de Agenda Vitaal Platteland is door de provincie budget beschikbaar gesteld om financieel bij te dragen aan initiatieven. Ook is er Europees budget vanuit het POP3. Een subsidieregeling wordt ontwikkeld voor natuurinclusieve landbouw. Vanuit innovatieve concepten komt er subsidie voor klimaat- en energietransitie, voor korte ketens en VAB's.

Wanneer initiatieven niet passen binnen een bestaande subsidieregeling kunnen ze in aanmerking komen voor een begrotingssubsidie. Ze moeten dan voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Ze moeten concreet bijdragend aan een vitaal platteland.

- Ze moeten passen binnen één van de vier thema's, zie Statenuitvoeringsprogramma PS2018-257.
- De projecten moeten een (voorbeeld)werking hebben.
- De initiatieven moeten iets opleveren waar je kunt gaan kijken.
- Als het gaat om financiële bijdragen wil de provincie enkel het nog ontbrekende stukje geld bijdragen, dus moet er cofinanciering geregeld zijn.
- De initiatieven moet voldoen aan de algemene subsidievoorwaarden en zijn onderhevig aan de staatssteuntoets. Subsidie is dan mogelijk als dit bijvoorbeeld valt onder de landbouwvrijstellingen van de EU.
- Initiatiefnemers zijn steeds partijen in het veld, de provincie neemt niet zelf het initiatief.

Interbestuurlijk Programma

In het Regeerakkoord kondigde het kabinet programmatische afspraken met mede overheden aan op verschillende thema's, waaronder klimaat en energie. Deze opgaven beperken zich niet tot de grenzen van een gemeente of regio. Het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen hebben daarom afgesproken om samen een aantal grote maatschappelijke opgaven aan te pakken. Momenteel worden knelpunten en oplossingen in beeld gebracht. Dat moet in de tweede helft van 2018 leiden tot concrete afspraken. Naast klimaat en toekomstbestendig wonen, gaat het ook om een vitaal platteland, door onder meer te zorgen voor duurzame landbouw zonder ongewenste risico's voor de leefbaarheid van boeren, burgers en milieu.

We houden u op de hoogte van verdere ontwikkelingen.

Hoofdpijnen nieuwe Gemeenschappelijk landbouwbeleid 2021-2027

Op 1 juni 2018 heeft de Europese Commissie haar plannen gepresenteerd voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). De Commissie stelt voor om de huidige twee pijlers te behouden: directe inkomenssteun aan boeren (pijler 1) en plattelandsontwikkeling (pijler 2).

De Europese commissie stelt daarbij een totaalbudget voor van 365 miljard Euro, waarvan 5,4 miljard voor Nederland (4,9 miljard voor pijler 1 en 0,5 miljard voor pijler 2).

In het nieuwe GLB komt sterker de nadruk te liggen op klimaat, milieu, innovatie, verduurzaming van de landbouw en ontwikkeling van het landelijk gebied.

Specifiek wordt over de twee pijlers gezegd:

Pijler 1 (inkomenssteun)

- Dit blijft het belangrijkste onderdeel van het GLB (91% van het budget), maar de steun wordt sterker gekoppeld aan een bijdrage aan maatschappelijke opgaven zoals klimaat en milieu.
- Voorgesteld wordt het budget meer te richten op het midden en kleinbedrijf door het instellen van een maximaal subsidiebedrag per bedrijf.
- 2% van het budget van pijler 1 wordt gereserveerd voor jonge landbouwers.
- Voor pijler 1 wordt geen nationale cofinanciering voorgesteld.

Pijler 2 (plattelandsontwikkeling)

- Meer gericht op klimaat en milieu (minimaal 30% van het budget).
- Voorgesteld wordt om de nationale cofinanciering met een nog onbekend percentage te verhogen ter compensatie van het afnemende EU-budget.

Van belang voor beide pijlers is het voorstel voor een nieuw 'delivery model' dat lidstaten meer mogelijkheden voor gebiedsgericht beleid geeft. Zo kunnen lidstaten onder voorwaarden tot 30% van het budget voor pijler 1 overhevelen naar pijler 2.

Vertrouwenslijn

Sinds 4 juni 2018 is door Hogenkamp Agrarische Coaching een vertrouwenslijn geopend voor de gehele Nederlandse agrarische sector. De vertrouwenslijn 085-1303430 is kosteloos toegankelijk voor iedere Nederlandse agrariër, die behoefte heeft aan het delen van een persoonlijk verhaal of aan een verwijzing naar professionele hulpverlening op sociaal-emotioneel vlak. De vertrouwenslijn is tevens kosteloos toegankelijk voor iedere erfbetreder die behoefte heeft aan informatie over de omgang met sociaal-emotionele problematiek op het boerenerf.

Voor meer informatie: www.agrarischecoaching.nl

Privacy

Deze nieuwsbrief voldoet aan de nieuwe wetgeving omtrent de privacy. U ontvangt deze per e-mail omdat u eerder met ons hebt samengewerkt of aangaf geïnteresseerd te zijn in deze nieuwsbrief. Als u deze nieuwsbrief niet meer wilt ontvangen, dan kunt u dat per retourmail doorgeven.

Meer informatie:

Bij Leo Blanken, provincie Gelderland
l.blanken@gelderland.nl
tel. 026-359 9069 / 06-528 02 208
Yvonne Geelen, y.geelen@gelderland.nl

Aan deze nieuwsbrief kunnen geen rechten worden ontleend.